

Skape mer, dele bedre, vi er klare for fremtiden

Tana har et godt utgangspunkt for fremtiden. Tanasamfunnet har stor kraft, med engasjerte innbyggere, rike naturressurser, en veldrevet kommune og et oppegående næringsliv.

Arbeiderpartiet ønsker et samfunn med små forskjeller der sosial bakgrunn ikke skal være avgjørende for livskvalitet, levealder og hvilke muligheter du får i livet. Rettferdig fordeling, en god oppvekst og gode kommunale velferdstjenester som omfatter alle er nøkkelen for å lykkes med dette.

For Arbeiderpartiet er det viktig at alle inkluderes i samfunnet, uavhengig av funksjonsevne, kjønn, etnisitet og seksuell orientering. Alle har noe å bidra med, og vi må sikre at alle som kan, får brukt sine ressurser i arbeidslivet.

Tana skal være en foregangskommune når det gjelder å styrke samisk språk og kultur og ta vare på den kvenske kulturen.

Verdier må skapes før de kan deles. Derfor vil arbeidet med å legge til rette for vekst, nyetableringer og flere innbyggere være den viktigste oppgaven for Tana Arbeiderparti i årene som kommer.

Skape arbeidsplasser

Tana har flere bransjer som er i vekst, og det skjer flere nyetableringer. En styrke ved kommunen vår er at vi har bedrifter innen mange ulike næringer, fra primærnæringer og bergverk til bygg, anlegg og logistikk. Dessuten har vi mange grundere.

Tana Arbeiderparti vil skape flere jobber, inkludere flere i arbeidslivet ved å prioritere å få unge inn i aktivitet, utdanning og arbeid samt beholdt kompetanse som allerede er i arbeidslivet. Vi vil jobbe aktivt med næringsutvikling.

Tilgang til utdanning og livslang læring i Tana er viktig for den enkeltes muligheter i livet. Det er og viktig for at kommunen og næringslivet skal ha tilgang til kompetent arbeidskraft. Vi vil legge til rette for kompetanseheving i næringslivet ved å delta i Øst-Finnmark kunnskapssenter og arbeide for at Tana videregående skole får en sentral rolle i livslang læring.

Tana Arbeiderparti vil:

- Legge til rette for flere arbeidsplasser med utgangspunkt i Tanas sentrale beliggenhet i Øst-Finnmark
- Fortrinnsvis satse på flere grønne arbeidsplasser og klimaomstilling, og fokus på sirkulærøkonomi. «Lavutslippsteknologi», ressurser inn på omstilling til mer miljøvennlig drift
- Jobbe systematisk med å kartlegge og utvikle kompetansen som allerede er i Tana, av innbyggere med interesse for å bli i kommunen.
- Jobbe systematisk med å markedsføre Tana overfor mulige innflyttere/tilbakeflyttere, med særskilt fokus på unge fra Tana.
- Bidra til at Elkem Tana kan bestå og videreutvikle seg
- Utvikle Tana som reiselivsmål - en reiselivssatsing som ikke er basert på ressursuttak -
- Sette av penger til primærnæringsfondet hvert år
- Bidra til at melkebøndene i Tana innfrir løsdriftkravet innen 2034, slik at melkeproduksjonen i kommunen og aktiviteten ved Tine Tana kan videreføres på dagens nivå
- Videreføre ordningen med skadefellingslag
- Føre en aktiv politikk og myndighetsutøvelse for landbruket slik at landbruket er sikret tilgang til nødvendig areal
- Styrke arbeidet for å gi flere mennesker med funksjonsnedsettelse mulighet til å få jobb, herunder også sommerjobber, lære-, og praksisplasser.
- Jobbe for en konsekvent myndighetsutøvelse av reindriftsloven slik at reindriftens rettsikkerhet ivaretas, blant annet beitegrenser.
- Jobbe for at åpen gruppe har tilstrekkelig kvotegrunnlag til at man kan livnære seg av å fiske i denne gruppa
- Forbeholde Tanafjorden for den minste flåten
- Sikre at de som er reelt plaget av kongekrabben har førsteretten til å høste av den
- Videreføre sjølaksefisket som en del av næringsgrunnlaget for de lokale primærnæringene
- At et eventuelt rekefiske kun skal skje ved bruk av teiner

- Ta i bruk mulighetene for ny næringsvirksomhet knyttet til fjorden
- Sikre arealer for marin næringsutvikling
- Styrke lokal næringsforening, med tanke på rekruttering, og følge opp kommunenes innbyggere.
- Bedre utnyttelse av kommunale lokaler i distriktene til midlertidige kontorlokaler for «hjemmekontor» med god infrastruktur

Kommunen som arbeidsgiver

Tana kommune skal være en god arbeidsgiver som involverer de ansatte i viktige prosesser og ivaretar ansattes rettigheter. Det gir bedre tjenester til innbyggerne.

Tana Arbeiderparti vil videreføre et aktivt trepartssamarbeid. Arbeidsplassen skal være en god læringsarena. Hele og faste stillinger skal være normen i Tana kommune. Vi vil følge opp arbeidet med tillitsreformen.

Tana AP vil:

- Skape en heltidskultur der hele faste stillinger er hovedregelen i alle ansettelser.
- Styrke arbeidsplassen som læringsarena med tilbud om etter- og videreutdanning og mulighet for å ta fagbrev på jobb.
- Ha minimum 6 læreplaner i kommunen, sikre flere praksisplasser for studenter og tilby sommerjobber for ungdom
- Gi tilbud om samiskopplæring til kommunens ansatte

Klima, natur og utmarkshøsting

Menneskeskapte klimaendringer og tap av natur er den mest alvorlige trusselen mot livsgrunnlaget.

Klima- og naturkrisen er vår tids største utfordring. Menneskelig aktivitet bidrar til å varme opp jordkloden og vårt forbruk fortrenger planter, dyr og mennesker sine leveområder.

For Arbeiderpartiet er natur og klima rammen rundt all politikk. Vi vil ha en rettferdig klimapolitikk som skaper arbeidsplasser og samtidig kutter utslipp. Vi vil styre Tana kommune på en miljøvennlig måte, kutte klimagassutslipp lokalt, prioritere effektiv energibruk og bygge nytt på en klimavennlig måte. Vi vil at Tana kommune skal gi sitt bidrag til å bremse klimaendringene, ha gode planer for klimatilpassing og verne om verdifull natur, matjord og arts mangfold. Vi skal innhente mye informasjon, planlegge godt, bygge smart og ta kloke valg for å bevare vår natur.

Mulighet for høsting, fangst, innlandsfiske og rekreasjon er en viktig del av kulturen og livskvaliteten for folk i Tana. Dette må videreføres, og befolkningen må ha god tilgang til turstier, skiløyper, fiskeplasser og badeplasser ved elva. Utnyttelsen av naturgodene utenfor allfarvei nødvendiggjør bruken av motoriserte fremkomstmidler. En slik ferdsel må legges til rette for, men foregå i kontrollerte former og med minst mulig skadevirkninger på natur og miljø.

Tana Arbeiderparti vil:

- Bygge kunnskapsmiljø om energisparing og alternative varmekilder. Jordvarme, solcellepaneler, etterisolering og enøktiltak i offentlige bygg og private hjem
- Styrke energieffektiviseringsarbeidet i nye og eksisterende kommunale bygg.
- Innføre klimabudsjett og -regnskap med konkrete mål om utslippskutt.
- Jobbe for god forsyningssikkerhet på strøm
- Si nei til utbygging av større vindkraftverk i Tana kommune
- Vekte klima- og miljøhensyn med minimum 30 prosent i kommunale anskaffelser og høyere der det er relevant.
- Styrke arbeidet for sirkulær økonomi ved blant annet å prioritere reparasjon og oppgradering av kommunale bygg, redusere matsvinn, legge til rette for gjenbruk og utlåns- og låneordninger lokalt
- Tilrettelegge for at den kommunale bil- og maskinparken i større grad blir fossilfri eller utslippsfri
- Arbeide for gang- og sykkelvei mellom Tana bru og Skippagurra, Tana bru og Seida og langs FV 98 gjennom Tana bru til vestre Seida.
- Sikre rettigheter til utøvelse av friluftsliv
- Ta initiativ til siktrydding langs Tanaelva og andre turområder i kommunen
- Legge til rette for flere rasteplasser og parkeringsplasser til turstier, som kommer både lokalbefolkning og tilreisende til gode
- Følge opp årlige opprensningstokter langs kysten og i norske farvann
- Følge opp handlingsplanen mot marin forurensning
- Jobbe for elveforebygging på Birkestrand
- Jobbe for at pukkellaksen bekjempes og få flere muligheter for områder å bekjempe pukkellaksen på
- Arbeide for en mer bærekraftig forvaltning av laksen og økosystemet i Tanaelva ved at laksens predatorer beskattes, og jobbe for et organisert uttak av sel i Tanamunningen
- Innføre en reell lokal forvaltning av Tanavassdraget gjennom en styrking av fullmaktene for Tanavassdragets fiskeforvaltning.
- Arbeide for krav til null lakselus, null rømming, og null sykdom i oppdrettsnæringa.
- Arbeide for formelle ordninger som sikrer en mest mulig felles forvaltning av Tanavassdraget på tvers av grenselinjen.
- Jobbe for å holde rovdyrbestanden i sjakk
- Medvirke til at den nye motorferdselsloven gir lokalbefolkningen rett til bruk av motorkjøretøyer til bærekraftig utmarkshøsting.
- Arbeide for å endre den nåværende Tanaavtalen raskest mulig.

God helse og livskvalitet for alle

God helse og livskvalitet er viktig i alle livets faser. En felles offentlig helsetjeneste, drevet av felleskapet og finansiert over skatteseddelen, er det beste forsvaret mot økte forskjeller. Derfor sier vi ja til å verne om våre felles helse- og omsorgstjenester, og nei til kommersialisering og oppsplitting av ansvar.

Helsetjenestene utfordres av befolkningsutviklingen, press på ressursene, mangel på fagfolk og høyere krav til beredskap. Utfordringene må møtes gjennom bedre forebyggende helsearbeid, god samordning mellom kommunen og spesialisthelsetjenesten og ved aktivt å ta i bruk de mulighetene teknologien gir.

Mange opplever stress, press og ensomhet i hverdagen, og koronapandemien har gjort at flere opplever psykiske plager. Arbeiderpartiet vil jobbe for forebyggende tjenester, gi unge en god start på livet og eldre en trygg alderdom hjemme og på institusjon. Kommunehelsetjenesten og fastlegeordningen er de helsetjenestene som de fleste møter i hverdagen. En fungerende allmennlegetjeneste og gode lokale helsetjenester er helt nødvendig for folks trygghet og velferdsstatens bærekraft.

Tana Arbeiderparti vil bidra til forebygging, behandling og sikre ettervern for folk som sliter. Tana Arbeiderparti vil bidra til at flere velger helsesektoren som arbeidsplass ved å prioritere arbeidet for heltidskultur, tilby flere praksisplasser og øke antall lærlinger.

Tana Arbeiderparti vil:

- Øke fokuset på folkehelsearbeidet
- Gjøre det enklere å få tak i psykolog eller annen psykisk helsehjelp
- Utvikle lavterskeltilbud til hele kommunen i rus og psykiatri
- Synliggjøre bedre de tjenestene som er tilgjengelig i Tana
- Videreføre frisklivssentralen
- Videreføre frivillighetssentralen
- Videreføre støtteordninger for lag og foreninger som jobber med å forbedre folkehelsen
- Videreutvikle fastlegetjenesten og legevaktordningen
- Sørge for at eldre og andre tjenestemottakere kan bo lenger hjemme ved å prioritere ernæring, trygge boliger, aktivitet og velferdsteknologi.
- Bidra til aldersvennlig samfunn og god psykisk helse for eldre gjennom gode kulturelle, sosiale og fysiske aktiviteter og møteplasser for eldre i samarbeid med frivilligheten.
- Styrke og utvikle DPS i Tana
- Arbeide for at det lokalt bygges opp spesialisttjenester for barn innen helse og barnevern med samisk språk- og kulturkompetanse
- Legge til rette for at barn og unge som har vært utsatt for vold og overgrep kan få kursopphold ved Stine Sofie-senteret
- Jordmortjeneste – sikre tilbudet
- Helsesykepleier lett tilgjengelig for både samisktalende og norsktalende
- Iverksette tiltak for å beholde ansatte i helse og omsorgstjenesten, sikre videreutvikling og rekruttere nye.

En god oppvekst varer hele livet

Arbeiderpartiets mål er at alle barn skal vokse opp i trygghet, uansett hvem de er, hvor de kommer fra, og hvordan familien deres er satt sammen. Familie, venner, idrettslag og lokalt kulturliv og fritidstilbud skaper gode oppvekstsvilkår, og er viktige fellesskap for barn og unge i alle aldre.

En god oppvekst starter i familien. Barnehage og skole er barnas viktigste fellesskapsarenaer. Kvalifiserte ansatte er den viktigste faktoren for elevenes læring, lek og trivsel. Det er viktig å beholde dyktige ansatte i skoler og barnehager og rekruttere nye. Barnehager, lekeplasser og skoler må være universelt utformet for at alle skal kunne delta.

Et tett og tverrfaglig samarbeid mellom kommunens tjenester rettet mot barn og unge, og gode overganger mellom barnehage, grunnskole og videregående skole, gir det beste grunnlaget for å mestre livet. Barn må allerede fra barneskolen få mer balanse mellom praktisk og teoretisk læring hvor de gis innblikk i ulike yrkesmuligheter.

Dårlig økonomi kan føre til at barn blir ekskludert fra viktige sosiale arenaer. Vi vil derfor tilrettelegge for frivillig sektor, styrke kulturskolen og ungdomsklubben samt skape flere fritidstilbud og møteplasser.

Tana Arbeiderparti vil:

- Prioritere tidlig innsats fra barnehage og gjennom skolen for å gi alle barn et godt utgangspunkt for trivsel og læring.
- Arbeide for å redusere mobbing, og bygge et godt sosialt læringsmiljø slik at flere mestrer og fullfører skoleløpet.
- Videreføre dagens skolestruktur
- Videreføre at alle barn får en innføring i samisk språk
- Etablere flere ballbinger
- Videreutvikle Tana videregående skole, og beholde LOSA-tilbudet ved skolen
- Følge opp barnevernsreformen med et trygt og rettssikkert barnevern som sikrer god forebygging og hjelp til barn og familier.
- Samarbeide med frivillige miljøer og organisasjoner om å gi tilbud til unge som ikke har funnet sin plass i det organiserte idretts- og kulturtilbudet.
- Arbeide for å få på plass en skyssordning som gjør at flere barn og unge kan delta i aktiviteter på ettermiddagstid
- Gjøre kulturskolen tilgjengelig for alle, blant annet ved å tilby kulturskoleaktiviteter i SFO-tida og ved gi flere bredde- og fordypningstilbud
- Ha åpent miljøbygg alle hverdager med tilgang til kommunale ungdomstilbud, egenstyrte aktiviteter og nye tilbud basert på datakultur. Herunder inngår videreføring av møteplass for eldre og funksjonshemmede.
- Få på plass kinodrift i Tana igjen

Attraktivt sentrum og levende bygder

Tana Arbeiderparti ønsker et attraktivt sentrum og levende bygder der unge og eldre mennesker ønsker å bo og drive næring. Kommunene må støtte opp om gode initiativ for å nå disse målene.

Tana Arbeiderparti vil sikre en sosial boligpolitikk med boliger som har god kvalitet. Vi skal jobbe mer aktivt med den sosiale boligpolitikken og sammen med Husbanken bidra til at unge og vanskeligstilte kommer inn på boligmarkedet, og gi flere mulighet til å eie egen bolig. Tana Arbeiderparti vil også arbeide og legge til rette for at det bygges flere utleieboliger for å gjøre det enklere å rekruttere arbeidstakere til offentlige og private virksomheter i kommunen.

Tana kommune skal ta imot og bosette flyktninger. Det viktigste vi kan gjøre for mennesker som flykter fra krig og forfølgelse er å gi dem trygghet. Tana Arbeiderparti vil gi flykninger trygghet, både ved å gi dem et sted å bo, men også ved å gi dem mulighet til å komme i gang med livene sine så raskt som mulig og bli en del av vårt lokalsamfunn.

Det er det sterke fellesskapet som best kan forebygge og beskytte oss mot kriser. De viktigste beredskapsressursene finnes lokalt. Tana Arbeiderparti vil jobbe for å styrke beredskapen slik at tanasamfunnet er godt forberedt til å håndtere kriser.

Skape et godt visuelt førsteinntrykk av Tana, både for våre egne innbyggere og våre besøkende. Ved å vise at det vi har blir vedlikeholdt, gjort forskriftsmessig og fulgt opp. Et visuelt godt inntrykk av Tana gir økt stolthet til de som bor i kommunen.

Tana Arbeiderparti vil:

- Jobbe målrettet for å redusere forskjeller
- Legge til rette for nok boliger, bygge flere boliger med livsløpsstandard og flere utleieboliger
- Samarbeide tett med idretten, frivillige lag og foreninger og det lokale kulturlivet
- Se på muligheten for å bruke offentlige bygg i bygdene til kontorer og arbeidsrom til bruk som kontor felleskap for innbyggere og tilreisende som vil benytte et «nærkontor»
- Jobbe for økt aktivitet ved Joddu/Nasjonalt villakssenter
- Arbeide for ekstern finansiering til nytt bygg for Tana museum lokalisert i tilknytning til nytt hotell/Joddu
- Gjøre Tana til pilot som samisk kulturhovedstad
- Legge til rette for at flyktninger blir inkludert, får tilbud om arbeid, utdanning og godt velferdstilbud
- Arbeide for at oppgraderingen av fylkesvei 98 blir fullført og videreført fram til Giilas
- Arbeide for at oppgraderingen av fylkesvei 890 blir videreført
- Arbeide for bygging av molo i Torhop havn
- Arbeide for at Tana bru blir verdens kuleste nabolag, med fokus på flere sosiale møteplasser innendørs og utendørs, gode servicetilbud, fin arkitektur og pene uteområder
- Bidra til Tana menighetsråd/kirkelig fellesråds etablering av kirke ved Tanabru